

2009 Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:25, s.50-57

**ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI KAYGI
ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ
(GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI)**

Hatice KARAÇANTA¹

ÖZET

Bu çalışmada, eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına yönelik kaygılarını ölçmek için bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi son sınıfına devam etmekte olan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırma son sınıf öğrencilerinin tümünü kapsadığı için örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Ölçek, likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirliği eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinden elde edilen veriler üzerinden yapılmıştır. Ölçeğin kapsam geçerliğinin belirlenmesinde uzman görüşlerinden, yapı geçerliğinin belirlenmesinde faktör analizi ve güvenirliğinin belirlenmesinde ise Cronbach alpha güvenirlik analizinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Sınav Kaygısı, Kamu Personeli Seçme Sınavı, Sınav Kaygısı Ölçme Aracı Geliştirme.

**TEACHER CANDIDATES FOR PUBLIC STAFF EXAMINATION OF CONCERN
SCALE DEVELOPMENT (VALIDITY AND RELIABILITY STUDY)**

ABSTRACT

In this study, teacher candidates who graduated from training school personnel examination of the public to develop a scale to measure the concerns is intended. The operation of the universe of the survey Industrial Arts Education Faculty of Gazi University in the last year has continued to build the students. Research covers all of the senior class students go to the way the sample is receiving. Scale, a scale is a Likert type. Scale reliability and validity of the college of education students last year were made through the data obtained. Expert opinion in determining the scope of validity of the scale, structure, validity and reliability as determined by analysis of the factors in determining the Cronbach alpha reliability analysis were realized in.

Keywords: Anxiety, Exam Anxiety, Public Personnel Selection Examination, Examination of Concerns Assessment Tool Development.

1. GİRİŞ

Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri'nin farklı bölüm ve ana bilim dallarını başarı ile bitiren gençler için eğitim yaşamlarındaki en önemli olay şüphesiz ki öğretmenlik meslek yaşamına geçiştir. Bilindiği gibi bu geçişte 2001 yılından bu tarafa Kamu Personeli Seçme Sınavlarında elde edilen başarıya göre gerçekleşebilmektedir. Bu nedenle de eğitim fakültelerini bitiren gençler için en kaygı verici olay da mezuniyetleri sonrasında onları bekleyen Kamu personeli Seçme Sınavları'dır. Bireysel, ailesel ve toplumsal yönleri ve nedenleri ve sonuçları çok yönlü ele alınıp tartışılan Kamu personeli Seçme Sınavları ülkemizde güncelliğini hiç kaybetmeyen bir konudur.

¹ Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Gölbaşı/Ankara, 06830, hkaracanta@gazi.edu.tr

Bir öğrenme durumunda; öğrenci, öğrenme yöntemi, öğrenme malzemesi, öğretmen ve öğrenme ortamı olmak üzere beş temel öge bulunur. Öğrenmeyi etkileme durumlarına göre bu beş temel öge birlikte ele alındığında ilk üçünün öğrenmeyi doğrudan ve son ikisinin de dolaylı bir biçimde etkiledikleri söylenebilir. Bir eğitim sisteminin en önemli ögesi şüphesiz ki öğrencidir. Eğitim sisteminin en önemli ögesi olan öğrencinin etkili bir öğrenme yapabilmesi için de önceden bazı özelliklere sahip olması gerekir. Öğrenme psikolojisinde öğrenmeyi etkileyen bireysel faktörler olarak nitelendirilen bu özelliklerden bazıları; türe özgü hazır oluş, olgunlaşma, genel uyarılmışlık durumu/kaygı, öğrenmede geçiş, güdülenme, dikkat, yaş ve zeka olarak sıralanabilir (Bacanlı, 2002: 150-153; Koç, 2009: 114-117). Görüldüğü bireyin öğrenmesini etkileyen önemli faktörlerden birisi de genel uyarılmışlık durumu ve bunun ortaya çıkardığı kaygı düzeyidir.

Kaygı, bireyde strese neden olan durumların yarattığı üzüntü, algılama gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir reaksiyonlar (Özgiiven, 1998: 339) olarak tanımlanabileceği gibi, bireyin iç ya da dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike ihtimali ya da kişi tarafından tehlike olarak algılanıp yorumlanan durumlar karşısında yaşanan duygu olarak da tanımlanabilir (Kurt, 2006: 1). Kaygı solunum hızının değişmesi, kalp atış hızının artması, benzin sararması, ağzın kuruması, terleme, kaslarda gerginlik ve titremeyi içeren karakteristik bir otonom sinir sistemi faaliyeti ve subjektif bir korkudur. Kaygı, gencin gizil güçlerini kullanarak üretken ve yaratıcı olmasını engelleyip bireyin kendini gerçekleştirmesine ve öğrenme sürecine ket vurabileceği gibi; bireyi fiziksel ve toplumsal çevreden gelen tehlikelere karşı uyarma, gerekli uyumu sağlama ve yaşamı sürdürme işlevine önemli düzeyde olumlu bir katkısı da olabilir (Bell-MC 1991: 222-226; Özgür, 1986: 73-81).

Bu bağlamda, Scovel (1991: 15-23), bireyin kaygı düzeyi ile başarısı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaya yönelik bir çok çalışmayı taramış ve "kolaylaştırıcı ve engelleyici kaygı" olmak üzere iki tür kaygı bulunduğunu öne sürmüştür. Kolaylaştırıcı kaygı, bireyi, yeni öğrenme ortamlarında mücadele etmeye ve 'yaklaşma davranışına' yöneltirken; engelleyici kaygı ise yeni öğrenme ortamlarında bireyin kaçınma davranışını benimsemesine neden olmaktadır. Normal bir bireyde ise, kolaylaştırıcı ve engelleyici kaygı birlikte bulunmaktadır. Diğer bir kaygı sınıflaması da durumluk ve sürekli kaygıdır. Spielberger (1966)'e göre, zaman zaman her insan bir miktar korkar ve kaygılanır. Tehlikeli durumların oluşturduğu ve geçici olan bu kaygı türüne 'durumluk kaygı' denir. Bazı insanlar ise, çevreden gelen tehlikelerden bağımsız şekilde sürekli kaygı duymaktadırlar. Bu kaygı türüne ise 'sürekli kaygı' adı verilmektedir. Durumluk kaygı' normal bir duygu olarak kabul edilirken, 'sürekli kaygı' tedavi gerektiren bir 'kişilik özelliği' olarak tanımlanır (Öner ve Le Compte, 1985: 1-26).

Sınav kaygısı ise, yetersiz ders çalışma davranışı, fizyolojik belirtiler sınav sırasında sınavla ilgili olmayan düşünceleri içeren bir durum ya da sınav öncesinde öğrenilen bilginin, sınav sırasında etkili bir biçimde kullanılmasına ve bireyin başarısının düşmesine engel olan yoğun kaygı, yani öğrencinin sınav anında sahip olduğu potansiyeli tam olarak kullanamaması şeklinde de betimlenebilir. Sınav kaygısı ile ilgili çalışmalar, sınav kaygısının kuruntu ve duygu olmak üzere iki farklı boyut içerdiğini göstermektedir. Kuruntu boyutu "Ya bu sınavı kazanamazsam mahvolurum gibi", bireyin kendi kendine söylediği olumsuz düşünceler ve bu düşüncelerin çeşitli cümlelerle ifade edilmesidir. Duygu boyutu ise, sınav baskısı altındayken ortaya çıkan duygusal tepkilerimizdir. Sınav kaygısının kuruntu boyutunun bireyin başarısını daha fazla etkilediği ve kuruntu arttıkça başarının düştüğü gözlenmektedir. Çünkü kuruntu daha çok başarısızlık beklentisiyle

oluşmaktadır (Kurt, 2006: 91-92). Belirsiz kaygılar ve aşırı duyarlık, bireyin sürekli bir biçimde sıkıntılı olmasına ve umutlarını kolayca kaybetmesine neden olur. Bu tür bireyler, dikkatlerini kolayca toplayamadıkları ve hata yapmaktan korktukları için de karar vermekte güçlük çekerler. Bu tür bir kaygının korku duygusu ile de ortak yönleri söz konusudur. Her iki duygu da yaklaşmakta olan bir tehlikeye karşı geliştirilmiş duygusal tepkilerdir. Her iki duyguya bazen bedensel belirtiler de eşlik edebilir. Ancak bu iki tür duygu arasında önemli bir fark vardır. Korku herkes tarafından tehlikeli olarak kabul edilen bir duruma karşı yaşandığı halde, kaygı bireyin kendisinin ürettiği bir duygudur. Kaygı ile birlikte yaşanan diğer bir duygu da çaresizliktir. Her insan yaşamı boyunca zaman zaman baş edemeyeceğini fark ettiği durumlarla karşılaştığında çaresizlik duyguları yaşayabilir. Ancak kaygılı insanda bu duygu güvenliğinin sağlandığı bazı geçici durumlar dışında sürekli olarak benliğine egemendir. (Geçtan, 1998: 85-87).

Sınav kaygısının, sınav başarısı ile iç içe olan kaygı ve duygusal uyarılmışlık olmak üzere iki bileşeni vardır; bu nedenle akademik performansı olumsuz etkilemektedir (Kondo, 1997: 203-215). Lufi ise sınav kaygısının kaygı, gerginlik, sınavla ilgili düşünceler ve fiziksel bulgular olmak üzere dört bileşeni olduğunu belirtmektedir. Öğrenciler arasında %30 sınav kaygısı sıklığı olması konunun önemini vurgulanması açısından değerli bir veridir (Lufi ve ark., 2004: 176-184).

Sınav kaygısı, başarının ölçülmeye başlanmasıyla birlikte öğrenciler için önemli bir sorun olarak ortaya çıkmış olmasına karşın, kaygının ölçülmesi konusunun literatüre 50'li yıllarda girdiği söylenebilir. 1951 yılında öğrenme psikologu Taylor'un gözkapağının hareketlerini koşullandırma yolu ile incelerken yaptığı bir deney sırasında bireyin kaygısını ölçmek zorunluluğu ortaya çıkınca Taylor, "Taylor Açık Kaygı Ölçeği" geliştirmiştir. Cattel ve Scheier (1958) kaygının tanım ve ölçülmesi konusunda yaptıkları çok yönlü analizler sonucu "durumluk kaygı" ve "sürekli kaygı" olmak üzere iki kaygı türü saptamış ve bu faktörlere uygun bir kaygı ölçeği geliştirmişlerdir (Özguven, 1999: 430). Ülkemizde ise, bu ilgi çok daha geç ortaya çıkmış ve bugün de yeterli düzeye ulaşamamıştır. Araştırma sonuçları, Amerika Birleşik Devletleri'nde okula devam eden öğrenciler arasında sınav kaygısı yaşayanların oranı % 20'lerde kalırken; bu oran ülkemizde % 65-70'lere ulaşmaktadır (Kurt, 2006: 91-92). Sınavlar öncesinde ve sırasında yoğun kaygı yaşayan öğrenciler, öğrenme de başarılı olamadıkları gibi, çalışmalarını için ayırmaları gereken enerjiyi de kaygı ile tüketirler ve sınavlarda da gerçek potansiyellerini tam olarak kullanamazlar.

Öğretmen adaylarının çoğu sınava giren tüm bireyler gibi, Kamu Personeli Seçme Sınavı'nı kişiliklerini ölçen bir test gibi algılar. Halbuki bu sınav da tüm öğrenim yaşamları boyunca karşılaştıkları birçok sınav gibi, kesinlikle bir kişilik testi değil, bir bilgi sınavıdır. Sınavda başarısız olma düşüncesinin bir tehdit olarak algılanması, kaygı düzeyinin artmasına neden olur. Benzer bir biçimde sınavla ilgili olumsuz düşünceler de öğretmen adayının kendisine olan güvenimi azaltır. Bireyin yaşamış olduğu sınav kaygısının temel nedenleri olarak da; genetik yapı ya da eğilim, aile içinde verilen yanlış eğitim, bireydeki iç çatışmalar ve öğrenilmiş bir tepki olarak kaygı değişkenleri sıralanabilir (Kurt, 2006: 99).

Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanan adaylarda yoğun bir biçimde sınav kaygısı belirtilerine rastlanması, bu konunun anlaşılması ve ölçülmesi gerekliliğini de bir zorunluluk olarak gündeme getirmiştir. Kaygı düzeyi yüksek olan öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanmalarının güç olacağı ve sınavı başarmada

güçlük yaşayacakları düşüncesiyle sınav öncesinde duygusal olarak hazırlanmaları gerekebilir. Yeşilyaprak (2003: 172-175)'a göre, sınavda başarı olabilmek için son birkaç ay içerisinde sıkı ve yoğun bir çalışma yeterli değildir. Başarı için programlı ve uzun bir zaman diliminde sınava hazırlanılması ve sınav kaygısını gidermeye yönelik çalışmalar yapılması gerekir.

Türkiye'nin geleceği olan öğretmen adayı gençlerin Kamu Personeli Seçme Sınavı öncesinde ve sırasında yaşamış oldukları yüksek kaygı, onların sınav başarısını olumsuz etkilemesi ve ileride büyük sorunlara yol açması gibi nedenlerle üzerinde titizlikle durulması gereken bir konudur. Bu çalışmanın amacı, Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girecek olan öğretmen adaylarının kaygı düzeylerini belirleyebilmek için Likert Tipi bir sınav kaygısı ölçeği geliştirmektir.

2.YÖNTEM

Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'na yönelik kaygı düzeylerini belirlemede kullanılacak bir kaygı ölçeği geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Aşağıda araştırmanın çalışma grubu, ölçme aracının geliştirilmesi ve verilerin analizinde kullanılan tekniklere yer verilmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2007-2008 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Teknoloji Eğitimi, Aile ve Tüketici Bilimleri Eğitimi, Bilgisayar Eğitimi ve İşletme Eğitimi Bölümlerinin son sınıflarına devam eden ve 2008 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girecek olan öğrencilerden oluşmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavı ile ilgili kaygıların somut bir biçimde ortaya çıkabileceği düşüncesi ile örneklem grubu olarak son sınıf öğrencilerinin uygun olacağı düşünülmüştür.

2.2. Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Bireylerin kaygılarını belirlemeye yönelik olarak geliştirilen mevcut ölçekler arasında en kullanışlı ve yaygın bir biçimde kullanılan Likert tarafından geliştirilen ve kendi adıyla anılan ölçektir (Tezbaşaran, 1997: 13-14). Bu nedenle de Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girecek öğretmen adaylarının kaygı düzeylerini ölçebilmek amacıyla beşli Likert türü bir ölçek geliştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Bir ölçek geliştirileceği zaman, öncelikle ölçülmek istenilen durumla ilişkili olduğu düşünülen olumlu ve olumsuz olarak ifade edilmiş çok sayıda tutum cümlesine gereksinim duyulacağından hareketle, araştırmacı tarafından hangi tür tutumların sınav kaygısı kapsamında yer alabileceğine karar verebilmek amacıyla ilgili yayınlar taranmış ve benzer türdeki ölçekler incelenmiştir.

Literatür taraması sonucunda, bireyde sınav kaygısına neden olabilecek temel değişkenlerin; sınava hazırlık, gelecek ile ilgili endişeler, kendinizi nasıl gördüğünüz ile ilgili endişeler, başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler, genel sınav kaygısı, bedensel tepkiler ve zihinsel tepkiler olabileceğine ilişkin bulgulara ulaşılmıştır (Yeşilyaprak, 2003: 172-175; Kağıtçıbaşı, 2004: 101-134).

Bu aşamanın hemen sonrasında ise, ölçeğin uygulanacağı hedef kitle göz önünde bulundurularak Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi'nin Teknoloji Eğitimi, Bilgisayar Eğitimi, Aile ve Tüketici Bilimleri Eğitimi ile İşletme Eğitimi

Bölümlerinin son sınıflarında okuyan 50 kişilik öğrenci grubuna açık uçlu bir soru sorularak, “Kamu Personeli Seçme Sınavı hakkında ne düşündükleri” ile ilgili bir kompozisyon yazdırılmıştır. Bu kompozisyonlar analiz edilerek öğrencilerin sınav kaygısına ilişkin olumlu ve olumsuz cümleleri belirlenmiş ve bu ifadeler beşli likert biçiminde “Her zaman”, “Oldukça sık”, “Sık sık”, “Nadiren” ve “Hiçbir zaman” şeklinde derecelendirilmiştir. Bu işlem yapılırken olumlu ve olumsuz tutum ifadelerinin dengeli bir dağılım göstermesine dikkat edilmiştir. Bir sonraki aşamada tutum cümleleri ile hazırlanan ölçek için uzman görüşü alınmıştır. Sonrasında ise gerekli düzenlemeler yapılarak 55 maddelik deneme ölçeği daha önce kompozisyon yazdırılan öğrenciler kapsam dışı bırakılarak 182 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesine ilişkin uygulama sonucunda elde edilen veriler (SPSS) bilgisayar ortamına aktarılmış, olumlu cümleler “Her Zaman” seçeneğinden “Hiçbir Zaman” seçeneğine doğru 5, 4, 3, 2 ve 1 şeklinde puanlanırken; olumsuz cümlelerde ise bunun tam tersi bir yol izlenerek “Her Zaman” seçeneğinden “Hiçbir Zaman” seçeneğine doğru 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde puanlanmıştır. Deneme amacı ile uygulanan tutum cümleleri puanlandıktan sonra iyi işlemeyen maddeleri belirleyebilmek amacıyla madde analizi yapılmıştır.

Madde analizi, test geliştirme sürecinin önemli bir aşamasıdır ve profesyonel bir işlem yolu izlenerek oluşturulur. Madde analizinin temel amacı testi geliştirmek, etkili olmayan maddeleri ölçekten çıkarmak ve testi revizyondan geçirmektir. Bir testin “geçerlik” ve “güvenirlilik” düzeyleri de temelde onu oluşturan maddelerin kalitesine ve niteliğine bağlıdır (Özgül, 1999: 109-111). Turgut ve Baykul (1992: 1-15)'a göre de, madde analizi testteki her bir madde için, o madde üzerinden grubun aldığı puanların, grubun bütün ölçek maddeleri üzerinden almış olduğu toplam puanlarla korelasyonudur. Madde analizinde tüm ölçek puanları ile yüksek düzeyde korelasyon gösteren maddeler tutulur ve diğerleri de atılır. Likert ölçekleme tekniğinde en önemli nokta tek boyutluluktur. Diğer bir ifadeyle, testteki bütün maddelerin aynı tutumu ölçmesi gerekir. Ölçeğin bu tür bir özelliğe sahip olup olmadığının; yani yapı geçerliliğinin belirlenebilmesi için de madde puanları faktör analizine tabi tutulur. Analizin sonunda da birinci faktör yükü en yüksek olan cümleler ölçeğe seçilir.

Faktör analizi uygulaması ile 55 maddeden oluşan “Öğretmen Adayları Kamu Personeli Seçme Sınavı kaygı Ölçeği”nin tek ya da çok faktörlü bir ölçek olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla toplanan veriler üzerinde bir faktör analizi tekniği olan Temel Bileşenler Analizi kullanılmış ve bununla birlikte ölçeğin birbirinden bağımsız alt faktörlerini belirleyebilmek için Varimax Dik Döndürme Yöntemi kullanılmış ve faktör örüntüsünün oluşturulmasında faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak 0.45 değeri temel alınmıştır. Temel Bileşenler Analizinde Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değeri . bulunmuş ve eigen value (öz değeri) 1.00'dan büyük maddeler ölçeğe alınmıştır.

KPSS kaygı ölçeğinin her bir alt faktör için güvenirliliğinin bir göstergesi olarak alfa iç tutarlık katsayısı ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Ayrıca deneklerin her bir maddeye verdikleri yanıtlar t değeri ile karşılaştırılmıştır.

3.BULGULAR VE YORUM

Yapılan analizler sonucunda ölçeğin dört faktörlü olduğu ve bu durumunda ölçeğin hazırlanması sırasında dikkate alınan Kamu Personeli Seçme Sınavı'na yönelik olarak alınan dört temel yapıyı (Genel Kaygı, Kendinizi Nasıl Gördüğünüz ve Başkalarının Sizi Nasıl Gördüğü İle İlgili Endişeler, Gelecekle İlgili Endişeler ve Sınava Hazırlık) yansıttığı görülmüştür. Tüm ölçütler göz önünde bulundurularak yapılan değerlendirme sonucunda 55 maddelik deneme ölçeğinin 36 maddesi ölçekten çıkarılmış ve ölçekte son haliyle 8 (2, 3, 6, 9, 10, 11, 15 ve 19) olumsuz ve 11 (1, 4, 5, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17 ve 18) de olumlu olmak üzere 19 madde kalmıştır. Yapılan analiz sonucunda faktör yük değerlerinin dört faktör için de .45 ile .83 arasında yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Dört alt faktörden oluşan ölçeğin her bir alt faktör için madde toplam korelasyonları 1. faktör için .73 ile .36, 2. faktör için .62 ile .57, 3. faktör için .62 ile .39 ve 4. faktör için .46 ile .31 arasında değişmektedir. Bu değerlere göre her bir maddenin deneklerin KPSS kaygılarını iyi ayırt ettiği düşünülebilir. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında yapılan analizlerden elde edilen değerler Çizelge 3.1 ve Çizelge 3.2'de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeği Faktör Analizi, Cronbach Alpha ve t testi Sonuçları

FAKTÖRLER	Faktör Ortak Varyans	Varimax Faktör Yükleri	Madde Toplam Korelasyon	Eigen Değeri	Faktör Açıklanan Varyans %	Cronbach Alpha	t Değerleri *
1. FAKTÖR: GENEL KAYGI				7.667	19.105	.881	
1.KPSS'vı aklıma geldikçe uykularım kaçar.	.496	.611	.563				7.71
2.KPSS sorularının kolay olacağını düşünerek hiç endişelenmem.	.659	.645	.695				10.42
3.KPSS deneme sınavlarında kendimi çok rahat hissedirim	.662	.806	.357				4.88
4.KPSS'nın yapılacağı gün bildiklerimi unutacak kadar heyecanlanmaktan korkarım.	.527	.484	.606				10.13
5.KPSS deneme sınavlarından önce bile bir türlü rahat olamam.	.705	.626	.724				11.06
6.KPSS'na tam olarak hazırlandığımı düşünürüm.	.428	.451	.530				8.39
7.KPSS'nda başarılı olamayacağım endişesi, sınava hazırlık çalışmalarımı olumsuz etkiler.	.579	.471	.694				11.26
8.KPSS'nda başarılı olamayacağım endişesinin sınav başarıma da olumsuz etkileyeceğini düşünürüm.	.621	.475	.724				9.35
9.KPSS'na hazırlanırken, huzursuzluk yaşamam.	.623	.535	.728				15.65

Çizelge 3.1.'in Devamı

FAKTÖRLER	Faktör Ortak Varyans	Varimax Sonrası Faktör Yükleri	Madde Toplam Korelasyon	Eigen Değeri	Açıklanan Varyans %	Cronbach alpha	t Değerleri *
2.FAKTÖR: KENDİNİZİ NASIL GÖRDÜĞÜNÜZ VE BAŞKALARININ SİZİ NASIL GÖRDÜĞÜ İLE İLGİLİ ENDİŞELER				1.520	17.040	.832	
10.KPSS'ni kazanamazsam da kendimle ilgili (özgüven, başarı) düşüncelerim değişmez.	.666	.757	.620				10.29
11.KPSS'nin benim için aşılabilir bir engel olduğunu aklıma bile getirmem.	.581	.594	.611				8.62
12.KPSS denem sınavlarında düşük not aldığım da çevrem karşı kırıcı olurum.	.691	.794	.580				8.99
13.KPSS'ni kazanamazsam küçük düşeceğimi düşünürüm.	.729	.831	.570				8.16
3.FAKTÖR: GELECEKLE İLGİLİ ENDİŞELER				1.286	15.111	.726	
14.KPSS'nden dolayı öğretmen olamayacağımdan korkarım.	.531	.582	.620				10.57
15.İlk girdiğim KPSS'ni kazanamazsam da sonraki sınavlarda başarılı olabilirim.	.641	.702	.591				11.07
16.Öğretmen olabilmemin, KPSS'nde alacağım sonuca bağlı olması beni çok rahatsız eder.	.642	.796	.393				6.99
4.FAKTÖR: SINAVA HAZIRLIK				1.231	10.342	.561	
17.KPSS'ne hazırlanmak bana zor gelir.	.716	.675	.457				8.19
18.KPSS'ne nasıl hazırlanacağım endişesi taşırım.	.638	.727	.436				6.49
19.KPSS'in yeterli düzeyde hazırlanıldığında hiçte korkulacak bir sınav olmadığını düşünürüm.	.569	.645	.306				4.48
Ölçek Toplam					61.599	.910	

*Tüm "t" değerleri 0.001 düzeyinde anlamlıdır.

Çizelge 3.2. Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeği Alt Faktörlerine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, Maksimum, Minimum Puan Değerleri ve Korelasyon Katsayıları

	N	X	SS	Min	Max	Faktör1	Faktör2	Faktör3	Faktör4
Faktör1	182	31.51	7.89	9	45	---	.66*	.61*	.47*
Faktör2	182	16.71	3.61	4	20		----	.46	.39
Faktör3	182	8.41	3.42	3	15			-----	.39
Faktör4	182	10.81	2.74	3	15				-----

*p<.01

Çizelge 3.2'de Öğretmen Adayları İçin Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeğiyle ilgili korelasyon katsayıları incelendiğinde faktörler arasında anlamlı ilişkilerin olduğu gözlenmektedir. Bu sonuç ölçekteki maddelerin bağımsız dört faktörde toplandığının kanıtı olarak düşünülebilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu araştırmanın bulgularına göre, Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeği (KPSSKÖ), öğretmen adaylarının KPSS'ye yönelik kaygısını ölçen dört boyutlu güvenilir ve geçerli bir ölçme aracıdır. Ölçek, 19 maddeden oluşmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girecek olan öğretmen adaylarının kaygı düzeylerini ölçmeye yönelik ifadeler içeren 5'li likert tipi bir ölçektir. Katılımcılar, ölçekte yer alan her bir ifadeye "Hiçbir zaman", "Nadiren", "Sık sık", "Oldukça sık" ve "Her zaman" seçeneklerinden birisini işaretleyerek cevap vermektedir. Kamu Personeli Seçme Sınavı Kaygı Ölçeği genel kaygı, kendini nasıl gördüğü ve başkalarının sizi nasıl gördüğüne ilişkin endişeler, gelecekle ilgili endişeler ve sınava hazırlık olmak üzere 4 alt boyuttan oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kabul edilmiştir.

5. KAYNAKLAR

- Bacanlı, H. (2002). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Bell ML (1991) "Learning a Complex Nursing Skill: Student Anxiety and The Effect of Preclinical Skill Evaluation" *J.Nurs.Educ.*30(5): 222-6.
- Geçtan, E. (1998). *İnsan Olmak*. Remzi Kitabevi. İstanbul.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2004). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. Evrim. İstanbul.
- Koç, Z. (2009). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi.*, Yaklaşım Kitap. Ankara.
- Kurt, İ. (2006). *Sorularla Kaygı ve Sınav Kaygısı*. Asil yayın Dağıtım. Ankara.
- Öner, N. ve Le Compte, A. (1985). *Süreksiz Durumluk / Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Kondo, D.S. "Strategies for Coping with Test Anxiety" *Anxiety Stress and Coping*. 1997; 10: 203-215
- Lufi, D., Okasha S., (2004) "Cohen A. Test Anxiety and Its Effect on the Personality of Students with Learning Disabilitie" *Learning Disability Quarterly*; 27: 176-184
- Özgür G (1986) "Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Birinci Sınıf Öğrencilerinin Klinik Uygulama Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi", *1. Ulusal Hemşirelik Eğitim Sempozyumu Kitabı*, İstanbul, Hilal Matbaacılık, 73-81.
- Özgülven, İ.E. (1999). *Psikolojik Testler*. PDREM Yayınları. Ankara.
- Scovel, T. (1991). *The Effect of Affect on Foreign Language Learning: A Review of Anxiety Research*. In Horwitz, D. J. Young, (Eds.). *Language Anxiety: From Theory And Research To Classroom Implications*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Tezbaşaran, A. A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları. Ankara.
- Turgut, M.F., Baykul, Y. (1992). *Ölçekleme Teknikleri*. ÖSYM Yayınları. Ankara.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.